

21. Lychnis L.

Kukučka

(Spracoval O. ĽAVODA)

Lychnis L., Sp. Pl. ed. 1, p. 436, 1753.

Syn.: *Silene* s. l. p. p. – *Coronaria* Adans. 1763.

Trváce, vzpriamené, mohutné, holé, naspäť drsno chlpaté alebo sivo vlnaté byliny s 1 alebo viacerými byľami, na báze s listovými ružicami. Podzemok zhrubnutý, rozkonárený. Byle v hornej časti rozkonárené, nelepivé, chlpaté až sivo plstnaté. Byľové listy krížmo protistojné, sediace, kopijovité až elipsovité. Súkvetie koncové (vidlica, metlina vidlíc alebo chocholičnatá vidlica). Kvety obojpohlavné, 5-početné, ružové, červené až červenofialové, zriedkavo biele, bez podkališných listencov, s vyvinutou pakorunou. Kalich 10-žilový. Korunné lupienky celistvookrajové, plytko vykrojené, 2-laločné až 4-dielne. Tyčínok 10. Semenník s 5 episepálnymi čnelkami. Tobolky 1-puzdrové, mnohosemenné, pukajúce 5 zubmi. Karpofor zreteľný, menej zreteľný alebo chýba. Semená obličkovité, výrazne alebo nevýrazne hrboľčekovité.

Rod obsahuje do 30 druhov rozšírených v miernom pásme severnej pologule.

Základné chromozómové číslo: $x = 12$.

Kľúč na určenie druhov

- 1a Kvety v mnohokvetých, hustých, stiahnutých, chocholičnatých vidliciach. Rastliny u nás pestované **3. *L. chalconica***
- 1b Kvety v málokvetých, riedkych, nestiahnutých vidliciach. Rastliny u nás pôvodné **2**
- 2a Stredné byľové listy elipsovité až široko elipsovité, na oboch stranách vlnaté, 17–20 mm široké. Byľ vlnatá. Korunné lupienky celistvookrajové až plytko vykrojené, purpurovočervené. Dozreté tobolky 14–17 mm dlhé, s vyčnievajúcimi žilami kalicha. Dozreté semená 1–1,1×ca 1 mm veľké, sivé, nevýrazne hrboľčekovité **2. *L. coronaria***
- 2b Stredné byľové listy kopijovité až vajcovito kopijovité, na oboch stranách holé až mierne drsné, 5–8 mm široké. Byľ drsná. Korunné lupienky 4-dielne, bledoružové. Dozreté tobolky 5–6 mm dlhé, s nevyčnievajúcimi žilami kalicha. Dozreté semená 0,7–0,8×0,5–0,7 mm veľké, fialkastočierne, výrazne hrboľčekovité **1. *L. flos-cuculi***